

Posudek oponenta bakalářské práce

Student/ka: Hana Říhová

Název práce: Koncepce spravedlnosti Johna Rawlse a Roberta Nozicka

Vedoucí: Michael Hauser

Oponent: Ondřej Lánský

I. Formální kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Cíl práce je zformulován a odpovídá zadání a názvu práce.	☐	☒	☐
2. Metody využití autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.	☒	☐	☐
3. Struktura práce je logická a odpovídá zvolenému tématu.	☒	☐	☐
4. Závěr shrnuje dosažené poznatky a formuluje přínos k řešení problému.	☐	☒	☐
5. Autor nic podstatného neopomenul (zadání, obsah, úvod, pojednání, závěr, resumé v češtině a cizím jazyce).	☐	☒	☐

Komentář: *Autorka vymezuje cíl své práce poměrně ploše: chce se zabývat politickou filozofií Johna Rawlse a Roberta Nozicka, přičemž se soustředí na jejich klíčové knihy, tj. na Teorii spravedlnosti, resp. Anarchii, stát a utopii. Na konci Úvodu naznačuje, že klíčovou částí její práce by mělo být srovnání jejich přístupů, přičemž ale neříká na základě, jakých kritérií bude oba přístupy srovnávat. To je metodologicky ne úplně správné. Navíc obě tyto knihy (a některé další texty) byly přeloženy do českého jazyka, což znamená že jako potenciální cíl práce neobstojí ani případná snaha díla vybraných autorů k nám uvést. Nicméně takto vymezenému cíli struktura textu v zásadě odpovídá.*

II. Obsahová kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Práce prokazuje porozumění autora problematice.	☐	☒	☐
2. Opírá se o relevantní prameny a literaturu .	☐	☒	☐
3. Adekvátním způsobem s nimi pracuje.	☐	☐	☒

4. Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu .	☐	☐	☒
5. Je obohacím problematiky vzhledem k interdisciplinárnímu charakteru studovaného oboru (ZSV).	☐	☐	☒

Komentář: *Bohužel obsah práce skoro plnohodnotně odpovídá cíli, jak jej autorka vymezuje v Úvodu. Autorka v podstatě přepsala a jen opravdu zlehka okomentovala obsah zmíněných knih. V práci jsou dlouhé pasáže, kde jediná citovaná literatura je rozebíraná kniha a navíc je citována téměř lineárně - popořadě. Autorka téměř vůbec svou analýzu pojetí spravedlnosti Rawlse a Nozicka nekontextualizovala. A to ani v kontextu jejich díla, ani v kontextu doby vzniku daných textů; anebo třeba v kontextu současnosti. Například pro pochopení Rawlsovy teorie je poměrně zásadní znát i jeho pozdější formulace (vrcholně v knize Spravedlnost jako férovost, která mimochodem vyšla slovensky) a hlavně proběhlé zásadní diskuse, které vydání jeho Teorie spravedlnosti způsobilo. Chápu, že porozumění takto hlubokým a propracovaným teoriím není snadné, ale přesto se domnívám, že i na bakalářské úrovni je třeba definovat cíle hlouběji. Paradoxně je třeba možné (vlastně je to žádoucí) nezabývat se celou knihou (resp. teorií), ale nějakou její zásadní či zajímavou (podnětnou) částí.*

Asi nejzdařilejší částí práce je pokus o srovnání obou teorií na s. 56-59; nicméně bohužel i zde autorka zcela ignoruje proběhlé diskuse k tématu. Navíc kniha Roberta Nozicka byla přímou reakcí na Rawlsovu teorii spravedlnosti. To se v textu příliš neprojevuje. Avšak je třeba uznat, že právě v této pasáži se objevují pokusy autorky pracovat s teoriemi tvůrčím způsobem (byť problematicky), což oceňuji. Mimochodem považuji za lehce problematické říci jednoznačně, že oba jsou liberálové (v Závěru to formuluje autorka jemněji): v jistém smyslu jsou totiž všechny politické ideologie vzniklé buď z klasického liberalismu, anebo v reakci na něj, avšak v tomto případě je mnohem důležitější právě to, že Nozick v podstatě reaguje na egalitární liberalismus Rawlse z pravicových pozic a formuluje pravicový libertarianismus (není samozřejmě sám a dokonce ani není první). Takto by bylo možné analyzovat práci bakalantky dále.

Zkrátka si nejsem úplně jistý, že autorka prokázala schopnost adekvátně odborně pracovat v oblasti (politické) filozofie. Její práce je bohužel v zásadě jen souborem lehce komentovaných excerpt. Práce podle mého soudu splňuje podmínky kladené na tento typ prací hlavně díky přítomnosti kapitoly č. 3. (Myslím si ale, že by komise měla u obhajoby skutečně zevrubně otestovat, zda a jak autorka daným teoriím rozumí.)

Poznámka č. 1: Na s. 40 autorka odkazuje na přednášku Michaela Sandela, která se týká spravedlnosti. Jedná se o jeho slavný kurz na Harvardu. Chtěl bych autorku upozornit, že tyto přednášky jsou dostupné také v knižním vydání a vyšly dokonce česky (srov. s SANDEL, Michael J. Spravedlnost: co je správné dělat. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015). I toto opomenutí indukuje nedostatečné řešerše již v úvodu práce na bakaláře.

Poznámka č. 2: Počet zdrojů (je jich pouze 9) by byl podle mého názoru adekvátní spíše pro seminární práci.

III. Jazyková kritéria

	ano	zčásti	ne
1. Práce je bez gramatických a stylistických chyb .	☒	☐	☐
2. Práce je psána kultivovaným odborným jazykem .	☒	☐	☐
3. Student zvládl terminologii oboru a tématu, jímž se zabývá, a rozumí jí.	☒	☐	☐

4. Student pracuje správně s odkazy a citacemi , odlišuje parafráze a vlastní myšlenky.	☒	☐	☐
5. Práce je vybavena vhodně doplňky textu (graf, tabulka, obrazové přílohy apod.), jež odpovídají charakteru zvoleného tématu.	☒	☐	☐

Komentář: Práce je psána poměrně standardně a zdá se, že autorka pochopila terminologii, což je jistým pozitivem jejího výkonu.

IV. Otázky k obhajobě

Otázky do diskuze (opt. dvě):

1. Proč si autorka vybrala jako téma své práce právě představení teorií těchto dvou autorů? Měla k tomu nějaký politický, sociální či jiný důvod? Rezonují snad nějakým způsobem s otázkami, které současné společnosti řeší? Pokud ano, tak jaké.
2. Jak by autorka využila svou práci v případné pedagogické praxi?

Upozornění/Disclaimer: Vzhledem ke stavu poznání k dnešnímu dni nedokáže autor posudku s jistotou stanovit, zda a v jaké míře byly při vypracování této závěrečné práce využity nástroje umělé inteligence.

Závěr: Závěrečná práce splňuje podmínky kladené na závěrečné práce v příslušném oboru.

Datum: 31.08.2023

.....

 Jméno a podpis: Ondřej Lánský